

Latvia går til valg

Aftenpostens korrespondent
ELISABETH HOLTE

Stockholm.

President Anatolijs Gorbunovs' parti Latvias Vei leder klart blant de 23 partistene foran parlamentsvalget til helgen.

Etter Estland og Litauen er det Latvias tur til å holde sitt første demokratiske valg på mer enn 50 år. Som i så mange andre ferske demokratier er forholdene temmelig kaotiske, med et mylder av lister som alle har det felles at de går inn for markedsøkonomi og for at de russiske styrker snarest skal forlate landet. Noe egentlig venstre-høyre-mønster finnes ikke.

I valget, som holdes lørdag og søndag, skal det velges 100 representanter til det nye parlamentet (Saeima), mot 201 i den gamle forsamlingen. Deretter velger parlamentet presidenten.

Også i Latvia er spørsmålet om stemmerett og statsborgerskap politisk brennbart. Det er bare personer som bodde i landet før 17. juni 1940 eller deres etterkommere over 18 år som har stemmerett, i tillegg til personer med forfedre som levet i Latvia før 1914. Derimot får russerne og andre slaver i Latvia ikke stemme, uansett om de har bodd i landet siden like etter krigen og kanskje er født der. De får imidlertid mulighet til å skaffe seg statsborgerskap så snart den nødvendige lovgivning er vedtatt, heter det, uten at det gjør spørsmålet mindre kilent. Sperrergrensen for å bli representant i Saeima er fire prosent.

Tross president Gorbunovs' fortid som ideologisk rådgiver for kommunistlederen Boris Pugo – som var blant dem som skjøt seg etter det mislykkede

Moskva-kuppet i august 1991 – er han fortsatt landets mest populære politiker, med 42 prosents oppslutning. Partimessig ligger hans og utenriksminister Georgs Andrejevs Latvias Cels (Latvias Vei), som har støtte også fra mange eksil-latviere, også på topp, med 22 prosent i siste måling for landets største dagsavis Diena.

Det er klart foran nr. to, Latvias nasjonale uavhengighetsbevegelse, som i siste måling fikk 16 prosent. Bondeunionen fikk 11 prosent i siste måling. Det tidligere kommunistpartiet, Juris Bojars' Demokratisk arbeiderparti, fem prosent, mens tidligere utenriksminister Janis Jurkans' Harmoni for Latvia/Foryngelse av økonomien, er nede på fire prosent, det samme som statsminister Ivars Godmanis' latviske folkefront.